

Esőtánc és gyerekkatonák

A darfuri katasztrófa

HÁBORÚ, KATASZTRÓFA, KONFLIKTUS

38/1

SZÓMAGYARÁZATOK

háború | s mn **1.** (A) háborúval kapcs. ~ *kár*. | Háború alatti, háborúban eltöltött. ~ *évek*. **2.** ritk Hadviselő. **3.** Háborúpárti. ~ *bűnös*: a háború kirobbanásáért felelős személy. ~ **ság** fn **1.** nép Veszekedés, marakodás. **2.** vál Hadakozás, háború. ~ **sdi** fn | *Ját* Háborút utánzó gyermekjáték. | *gúny* Kisszerű háború. ~ **skodik** tn ige Háború(ka)t visel. ~ *nak egymással*. | *Viszálykodik*. ~ **zik** tn ige ritk Háborút visel, hadakozik.

(Magyar értelmező kéziszótár, 494. o.)

katasztrófa fn **1.** Nagyarányú szerencsétlenség, (sors)csapás. *Háborús* ~. **2.** *sajtó* Halál (beállta). [nk:lat<gör]

(Magyar értelmező kéziszótár, 658. o.)

konfliktus fn | *sajtó* Nagy közösségnek éles ellentétéből fakadó súlyos bonyodalom v. összeütközés. *Háborús* ~. | *vál* Perpatvar, összetűzés. *Családi* ~. | *vál* Belső válság. *Lelkiismereti* ~. | *Irodtt* Ellentétes erők összecsapása. *Drámai* ~. [nk:lat]

(Magyar értelmező kéziszótár, 754. o.)

A DARFURI KATASZTRÓFA

38/2

FELADATKÁRTYÁK

1. csoport

Vázoljátok a darfuri helyzetet a levél és a térkép alapján!
Gondolataitokat rögzítsétek egy nagy csomagolópapíron.

2. csoport

Írjátok le a véleményeteket, benyomásaitokat az adománykérő levélről!
Gondolataitokat rögzítsétek egy nagy csomagolópapíron.

3. csoport

Milyen információkat kaptok az UNICEF tevékenységéről a levél alapján?
Gondolataitokat rögzítsétek egy nagy csomagolópapíron.

A DARFURI KONFLIKTUS HELYSZÍNE

38/3

TÉRKÉPVÁZLAT

Szudán térképe, megjelölve rajta a darfuri konfliktus helyszínét

(Forrás: White Fathers – White Sisters, 378. szám, 2004. október-november, 5.o.)

Különösen ajánlott figyelni a következő jelzéseket:

kék hatszög = a hontalanokat befogadó nemzetközi táborok

lila jelzés: menekült táborok

sárga foltok: lerombolt falvak

AZ UNICEF MAGYAR BIZOTTSÁG ADOMÁNYKÉRŐ LEVELE

A DARFURI KATASZTRÓFA ÁLDOZATAINAK MEGSEGÍTÉSÉRE

38/4

Végignézhethetjük-e tétlenül, ahogyan 1 millió ember az életben maradásért küzd?

Tisztelt Barátunk!

Engedje meg, hogy megosszak Önnel egy történetet.

Gyilkosság, erőszak, rombolás. Ezek a történet fő motívumai.

Az anya már a falut ért első bombatámadásban elvesztette legkisebb gyermekét. A másfél évest egy bomba repesze sebezte halálra. Nem sokkal később teveháton milicisták vonyultak végig a falun, és legyilkolták az összes férfit, aki útjukba akadt. Az ő tizenöt éves fiát két hét múlva végezték ki a fegyveresek egy újabb támadás során. Ekkor tűnt el férje is. Mégis úgy döntött, hogy marad, ameddig csak lehet. Ha odahagyja a termést meg az állatokat, miből eteti három megmaradt gyerekét? Az sem riasztotta vissza, hogy a fegyveresek a halottakat a kútba dobálták, hadd váljon ihatatlanná a falu ivóvize.

A következő négy hónapban alig mert aludni. Ha motorzúgást vagy lódobogást hallott, ki menekült a faluból és a kiszáradt folyó medrében húzta meg magát a gyerekekkel. Később mégis útra keltek. Azután, hogy a milícia ismét visszatért és porig rombolta, ami még megmaradt szülőfalujából. Négy napig csaknem étlen-szomjan gyalogoltak a sivatagban, míg elérték a legközelebbi menekülttábor.

Ez a történet csak egy a sok közül. Nyugat-Szudán táboraiban ma több mint 1 millió hasonló sorsú menekült várja, hogy a világ döntsön sorsa felől. Ha nem érkezik időben segítség, százezrekre éhhalál vár. Legtöbbjük vétlen kisgyerek lesz.

Kérem segítsen, adjon esélyt nekik az életben maradásra.

(Dr. Kecskeméti Edit)
igazgató

A hatályos jogszabályok szerint a közhasznú szervezetek részére nyújtott adományok 30%-át (legfeljebb 50 000 Ft-ot) leírhatja adóalapjából. Amennyiben igényt tart adóigazozásra, ne feledje el feltüntetni adószámát az átutaláson vagy a csekk közlemény rovatában. Bizottságunk évente csak egyszer küld ki adományozóinak köszönőlevelet és adóigazozást, mert szeretné arra fordítani adományokat amire szánták, a gyerekek megsegítésére.

Háttér-információk az UNICEF-ről

Csaknem hatvan éve áll a gyermekek szolgálatában az UNICEF, az ENSZ Gyermekalapja. A világ legnagyobb gyermekvédelmi szervezete 161 országban küzd azért, hogy minden gyermek egészségesen fejlődhessen, legyen mit ennie, tiszta vizet ihasson és iskolába jár-hasson.

Az UNICEF fennállása óta jelentős eredményeket ért el a gyermekek helyzetének javításában. Így ma már kétszer annyi gyermek járhat iskolába, mint 30 évvel ezelőtt. A korábbi 20%-kal szemben pedig, a gyerekek 80%-a kapja meg a legveszélyesebb betegségek elleni védőoltásokat.

Támogatói jóvoltából az UNICEF évente 1 milliárd dollárt költ a gyermekekre. Mivel nem részesül az ENSZ költségvetéséből, ez a pénz kizárólag kormányok felajánlásaiból, vállalatok és magánszemélyek adományaiból származik. Ma a világon körülbelül 5 millióan segítik adományaikkal a Gyermekalapot. Az UNICEF-et sikeres tevékenységéért 1965-ben Nobel Béke-díjjal tüntették ki.

Hogyan segít az UNICEF Szudánban?

Az UNICEF több mint ötven munkatársa dolgozik jelenleg a darfuri tartományban. Feladataik közé tartozik a sürgősségi egészségügyi ellátás és a védőoltás kampányok megszervezése, a krónikusan éhező gyerekek terápiás táplálása, az ivóvíz ellátás kiterjesztése, a menekült gyerekek oktatása, a túléléshez szükséges eszközök (műanyag ponyvák, takarók) biztosítása a családoknak.

Ehhez többek között a következőket szerezte be az UNICEF:

- 130 tonna magas fehérjetartalmú tej az alultáplált gyerekeknek;
- 9 és fél millió szappan a tisztálkodáshoz;
- 63 845 vizes kanna a családoknak;
- 24 millió klorin tabletta az ivóvíz fertőtlenítésére;

Egy családnak Darfurban kevesebb mint 4000 forintra van szüksége ahhoz, hogy új életet kezdhessen. Ennyibe kerül az a túlélőcsomag, melyet az UNICEF biztosít a táborba érkezőknek.

Tartalma: egy szappan, két vizes kanna, két gyékény és két takaró az alváshoz, egy műanyag ponyva, hogy fedél kerüljön a család feje fölé.

ÉHEZŐ TÉRSÉGEK A VILÁGBAN

38/5

ORSZÁGKRÁTÝÁK

India	Etiópia
Libéria	Malaysia
Lesotho	Zambia
Kína	Szudán
Kongó	Angola

JELENETEK EGY SZUDÁNI NÉP ÉLETÉBŐL

38/6A

FELADATLEÍRÁS ÉS SZEREPKÁRTYÁK

Az alábbi szerepkártyák segítségével elképzeltethetitek és megjeleníthetitek a Szudánban élő *nuer* nép életének egy-egy mozzanatát, egy közösség tagjainak megszólaltatásán keresztül. Először nézzétek meg a szerepkártyákat, és beszéljétek meg, ki milyen szerepet vállal. Szükség van egy varázslóra, egy vagy több gyerekre és egy narrátorra. A többiek a népcsoport tagjai lesznek. A három kiválasztott szereplő olvassa el a saját szerepkártyáját. Mindenkinek el kell olvasnia azonban „A közösség tagjai egy szertartás közben” szerepkártyát. Igyekeztek minél jobban beleélni magatokat a szereplők helyzetébe. Először mindenki a saját szemszögéből szól a többiekhez. A narrátor kommentárokat fűz a hallottakhoz. A kommentárokhoz felhasználhatja a foglalkozáson szerzett korábbi információkat. Készüljete fel egy jelenet eljátszására a felsorolt szereplőkkel. A jelenetet adjátok elő az osztályban. Vajon melyik csoportnak sikerül legjobban megjeleníteni a történetet?

SZEREPKÁRTYÁK

Vágjátok ki, és osszátok el egymás között a kártyákat!

Háttér-információ (narrátor):

A szudáni lakosság nagy része vidéken él. Sok déli nép pásztorkodik, legeltetik állataikat, de a földművelést sem hanyagolják el. Itt, az Egyenlítő közelében a száraz évszakban, főképp március-április környékén kegyetlen forróság nehezedik minden élőlényre. Kisebb-nagyobb egységekbe tömörülnek a különböző népcsoportok, akik egy-egy nagyobb nyelvcsaládból származnak. Ennek és a hasonló életmód következtében egymás rokonai. A nuerek az egyik legismertebb nép. Nomád életmódot folytatnak, a természettel közeli kapcsolatban vannak, tisztelik a földet, és legfőbb kincsüket, a szarvasmarhát.

Az utóbbi időben Szudánt a Száhel övezet többi országához hasonlóan súlyos aszályok sújtják. Délnyugaton és az ország közepén, Darfur és Kordofán körzetében mára a nomádok létfeltételeit végső veszély fenyegeti. De sajnos, Kartumtól, a fővárostól keletre a földműves népeket ugyanilyen szárazság sújtja.

Egy nuer gyerek életéből:

A nevem Boll. Mikor megszülettem, apám bikával ajándékozott meg, mint minden fiúgyermeket. Ez a bika elkövetkező életem alapja, és ő az őrzőszellemem, védelmezőm, olyan, mint egy talizmán. Ezért én is gondoskodom róla, becézgetem, gyöngyökkel díszítem, énekelek róla, sőt néha még tanácskozni is szoktam vele négyszemközt. Sohasem adnám oda semmiért. Amikor nagy szárazság van, és már mi emberek is éhezünk, elkísérem messzire, hogy legelőhöz jusson, és nagyon szomorú vagyok, ha a kutak kiszáradnak, és nincs víz. Olyankor együtt szomjazunk, ebben is társak vagyunk. Néha nagyon nehéz az életünk, de a családom igyekszik a természetet megérteni. Nem követelődünk, de időről időre esőt kérünk. Amikor megérkezik, éppúgy örülünk és ünneplünk, mintha esküvő lenne vagy beavatási ünnepség. Amikor már nagyon nehéz a szárazságot elviselni, esőért imádkozunk, de csak a varázsló közreműködése hozhat szerencsét. Ő ért legjobban a természet nyelvén, mi pedig a családommal és a többiekkel segítünk neki. Békésen élünk, és nem szeretnénk, ha a háború tönkretenné a szokásainkat, szétszakítaná a családjunkat.

JELENETEK EGY SZUDÁNI NÉP ÉLETÉBŐL

38/6B

SZEREPKÁRTYÁK

Varázsló, az esőcsinálás mestere:

Egy nuer csoport tagja vagyok, és szerencsére nagy tiszteletnek örvendek. Ez azért van, mert meghallgatom az emberek problémáit, értek a lelkükhöz. De még többhöz is: jó megfigyelő vagyok, és jól ismerem a természet minden egyes rezdülését. Tudom, hogy milyen kényes az egyensúly ember és környezet között, és azt is tudom, hogy az esőt kérni, és nem követelni kell. De ha a többiekkel közösen kérjük, és ők ritmikus dobogással, tánccal áldozatot mutatnak be, fel tudom ismereni a természet válaszát. Ezt persze sokan nem hiszik nekem el, főleg a kormány hivatalnokai, vagy a messziről érkező fehér emberek. Egyszer mondtam egyiküknek, hogy esőt várunk, és érzem, hogy hamarosan itt lesz. Kinevetett és megkérdezte, mikorra rendeltem meg, hisz egy felhő sincs az égen. Megmondtam, hogy még naplemente előtt ideér, és sok vizünk lesz. Akkor már nem nevetett, amikor a megjelölt órában megnyíltak az ég csatornái. Mit gondoltok, honnan tudtam olyan biztosan, hogy eső lesz?

A közösség tagjai egy szertartás közben:

A varázsló hívott bennünket, hogy vele együtt kérjük, és várjuk az esőt. Éhesek és szomjasak vagyunk. Ha nem lesz eső, elpusztul minden, az állataink, és mi is. Az is megeshet, hogy messzire kell mennünk víz után, legelő után és összetűzésbe kerülünk a szomszédjainkkal, hisz már nekik is alig van valamijük. De mi bízunk a természetben, az esőcsináló emberünkben, és bízunk gyerekeink erejében is. Szeretnénk őket biztonságban tudni, és őket is bevonjuk a táncba. Így megtanulják szokásainkat, és együtt biztonságban érzik magukat. Boll és a többi gyerek is várja az esőt. Hallottuk, hogy háború nem messze van tőlünk, de mi nem szeretnénk belekeveredni. Így is elég bajunk van, van mivel foglalkozni, dolgozunk, munkálkodunk. Azt szeretnénk, hogy a gyerekeink békében éljenek és megkapjanak mindent, amit csak lehetséges.

POLGÁRHÁBORÚ ÉSZAK ÉS DÉL KÖZÖTT

A DARFURI KATASZTRÓFA HÁTTERE

38/7A

Írd ide, hogy milyen szempontból fogod vizsgálni a szöveget!

.....

Szudán déli részén, a Nílus Szudd nevű mocsárvilága természetes akadályt képez az iszlám hitű észak és a fekete-afrikai vallásokat követő, vagy keresztény hitre tért lakosság között. Az országban a gyarmatosítás előtt is különböző népek éltek, ám a gyarmati múlt kényszerűen vonta őket egybe. Ez a kényszer elsősorban észak és dél vallási ellentéteiben jelentkezik, de a megélhetésért folytatott küzdelem erőpróbája a hasonló vallást és életmódot követőket is egymás ellen fordítja. Az ellentétek kiéleződéséhez az vezetett, hogy Nimeri államfő 1983 őszén az egész országra kiterjesztette az iszlám jogot. Bevezette az iszlám büntetőjogot, a sariát, amely szörnyű büntetéseket rótt a nem muszlim lakosságra is (korbácsolás, akasztás stb.) Ráadásul a déli országrészt három régióra osztotta, ami a déliek politikai egységét gyengítette. Végül az új törvényeket ellenzők a Szudáni Népfelszabadító Hadseregbe tömörülve lázadást robbantottak ki, ami máig tartó polgárháborúhoz vezetett. A politikában jelen levő vallási hagyományok ma is nyomást gyakorolnak a háború alakulására. Parttalanság, állandó katonai összecsapások, mára gyakran kisebb katonai csoportok garázdálkodása a békés, vidéki lakosságot sem kíméli. A katonák is éhesek, és gyakran rablással szereznek élelmet, az állandó erőszak még több erőszakot szül, a szárazság pedig csak fokozza a feszültséget a harcban álló felekben. Az is egyre gyakoribb, hogy a vallási ellentétek leple alatt törzsi ellentéteket, régi sérelmeket akarnak rendezni, szintén erőszakos úton. Képzeljétek el, milyen lehet egyik pillanatról a másikra, akaratán kívül belecsöppenni egy közösségnek, egy falunak, egy gyereknek ebbe a háborúba. Gondolkodjatok, vajon milyen választási lehetőségeik vannak, hova mehetnek, mit tehetnek, milyen jövő vár rájuk? Azon is érdemes elgondolkodni, vajon a média miért nem tulajdonít egy ilyen helyzetnek akkora jelentőséget, hogy tudósítsa róla a világot?

Készíts jegyzeteket!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

POLGÁRHÁBORÚ ÉSZAK ÉS DÉL KÖZÖTT

38/7B

SZEMPONTKÁRTYÁK A SZÖVEG FELDOLGOZÁSÁHOZ

Vallási háttér	Éghajlati tényezők
Politikai háttér	Törzsi ellentétek
Jogi tényezők	Mai helyzetkép

Vallási háttér	Éghajlati tényezők
Politikai háttér	Törzsi ellentétek
Jogi tényezők	Mai helyzetkép

Vallási háttér	Éghajlati tényezők
Politikai háttér	Törzsi ellentétek
Jogi tényezők	Mai helyzetkép

Vallási háttér	Éghajlati tényezők
Politikai háttér	Törzsi ellentétek
Jogi tényezők	Mai helyzetkép

ÉLET A MENEKÜLTÁBORBAN

38/8

A menekült táborokban élők helyzete nagyon nehéz. Lelki és testi sérülésekkel küzdenek, sokan elvesztették hozzátartozóikat, de a háborúnál minden jobb. Kénytelenek alkalmazkodni egy új helyzethez, de egy ilyen tábor nem tudja biztosítani az otthon érzését, az állandóság hiányzik, az átmeneti állapot érzése csak fokozza a kilátástalanságot. A háborúnál azonban minden jobb, ezért a menekültek megpróbálják folytatni életüket, elfogadni a lehetetlen helyzetet, amibe kerültek. A testi és lelki sérüléseket enyhíti a mindennapi étel, a tiszta víz és a gyógyszerek, takarók biztosítása. Lakhelyül sátrakat állítanak fel, és a táborokban a gyerekeknek külön iskolaépület is készül. Nem olyan, mint a mieink, hanem például nádból, fából és helyben beszerezhető anyagokból készül. A gyerekeknek naponként foglalkozásokat tartanak, és a szülők a maguk közelében tudhatják őket. Azokat a gyerekeket is befogadják, akik elvesztették szüleiket. Mindig találnak valami elfoglaltságot felnőttek és gyerekek egyaránt, hogy a nyomasztó tehertől, amit a háborús élmények okoznak, megszabaduljanak. Sokan elviselhetetlen szomorúságot éreznek, és legtöbbször gyakran rémálmokkal küzdenek. Közösségi színházat szerveznek, mert Afrikában nagyon fontos az események dramatikus megjelenítése. A menekült táborok békezőnák, ahol a mindennapi életet élhetik az emberek. Ez azonban mégsem az igazi, hiszen a túléléshez szükséges eszközökön kívül semmijük nincs, és hol marad az ismert fa az udvarról, a kedvenc kisállat, vagy a faluvégi játék az ismerős barátokkal, kortársakkal? Képzeljétek el, milyen lehet elszakítva otthonról, mikor a napok várakozással telnek!

